

Beslutningsforslag nr. **B 8**

Folketinget 2015-16

OMTRYK
Ændret ombrydning

Fremsat den 8. oktober 2015 af udenrigsministeren (Kristian Jensen)

Forslag til folketingsbeslutning

om

udsendelse af et supplerende dansk militært bidrag til støtte for indsatsen mod ISIL

Folketinget meddeler sit samtykke til, at et supplerende dansk militært bidrag – på baggrund af konsultationer med den internationale koalition til bekæmpelse af terrorbevægelsen ISIL i Irak og Syrien – stilles til rådighed for den internationale indsats, der støtter Iraks militære indsats mod

ISIL og bistår myndighederne i Irak med at beskytte civilbefolkningen mod alvorlige overgreb. Bidraget supplerer de øvrige danske militære bidrag, jf. folketingsbeslutning B 123 af 2. oktober 2014.

Bemærkninger til forslaget

I. Terrorbevægelsen ISIL (Islamisk Stat i Irak og Levanten) udgør fortsat, som beskrevet i blandt andet folketingsbeslutningerne B 122 af 27. august 2014 og B 123 af 2. oktober 2014, en alvorlig trussel mod befolkningerne i flere lande i Mellemøsten samt mod international, herunder dansk, sikkerhed. ISIL kontrollerer dele af det centrale og nordvestlige Irak og det centrale og østlige Syrien. ISILs kontrol over områder i Syrien indebærer, at gruppen har mulighed for at omgruppere enheder og flytte personel og materiel på tværs af grænsen til Irak. Fra de områder, hvor ISIL har kontrollen, har gruppen desuden mulighed for at planlægge og gennemføre terrorangreb mod Irak samt i regionen og resten af verden. ISILs brutale fremmarch i Syrien og Irak har desuden medført, at befolkningerne i landene bliver drevet på flugt.

Den amerikansk-ledede internationale koalition til bekæmpelse af ISIL tæller mere end 60 lande, heraf mere end 10 fra regionen. Mere end 20 lande bidrager militært gennem direkte kampstøtte og militær træning, ved tilvejebringelse af våben, ammunition og andet udstyr eller med logistisk støtte. Pr. primo oktober 2015 deltager USA, Australien, Bahrain, Canada, De Forenede Arabiske Emirater, Frankrig, Italien, Jordan, Marokko, Nederlandene, Saudi Arabien, Tyrkiet og UK i koalitionens luftoperationer mod ISIL. Herudover bidrager en lang række koalitionslande, ligesom Danmark, med civile tiltag via koalitionens stabiliseringsarbejde og via bilateral støtte til Irak og Syrien. Hertil kommer en omfattende humanitær bistand, som er adskilt fra koalitionens indsats.

Koalitionens luftoperationer, herunder bidragene fra Danmark, var i efteråret 2014 med til at standse ISILs fremmarch i Irak. Koalitionens luftoperationer har siden været en afgørende forudsætning for de irakiske og kurdiske sikkerhedsstyrkers konsolidering og offensiver mod ISIL i Irak. Koalitionens luftoperationer vurderes også fremover at have afgørende betydning for de irakiske og kurdiske sikkerhedsstyrkers operationer i kampen mod ISIL. Træningen og kapacitetsopbygningen af sikkerhedsstyrkerne i Irak, som Danmark også medvirker til, bidrager ligeledes til kampen mod ISIL.

Situationen i Syrien er fortsat kompliceret. Flere regionale og internationale aktører er involveret i konflikten. Der er ikke umiddelbart udsigt til en løsning på konflikten, der i marts 2015 gik ind i sit femte år. FN leder de internationale bestræbelser på at finde en politisk løsning på konflikten. ISIL står stærkt i det centrale og østlige Syrien og udnytter fortsat det magttomrum, der er opstået som følge af konflikten. USA, Canada, Frankrig, Australien og flere lande i regionen gennemfører på den baggrund luftoperationer i Syrien.

II. Danmark var med udsendelsen af transportflybidraget, jf. folketingsbeslutning B 122 af 27. august 2014, blandt de første lande til at støtte den amerikansk-ledede indsats mod ISIL. Danmark udsendte efterfølgende kampfly, et capaci-

tetsopbygningsbidrag og et stabsbidrag i medfør af folketingsbeslutning B 123 af 2. oktober 2014. Det danske kampflybidrag er hjemtaget midlertidigt primo oktober med henblik på genudsendelse i 2016 afhængigt af situationen og behovet i koalitionen. Det danske kapacitetsopbygnings- og stabsbidrag fortsættes.

III. Der er i koalitionen opgjort et militært behov for et jordbaseret radarbidrag med operatører. Bidraget skal blandt andet medvirke til at etablere et luftbillede i operationsområdet for på den baggrund at monitorere og koordinere den samlede indsættelse af koalitionen fly, adskille koalitionen missioner fra hinanden og fra eventuel civil lufttrafik, styre flyene til og fra tankfly samt styre dem hen til de områder, hvor de skal løse deres operative opgaver.

For at medvirke til at dække dette behov har regeringen til hensigt at udsende endnu et dansk militært bidrag bestående af en radarkapacitet med tilhørende personel, herunder teknisk og operativt, som skal bidrage til koalitionens luftoperationer som beskrevet ovenfor. Luftbilledet fra den danske radar vil ikke blive anvendt til at finde og identificere mål på jorden. Bidraget vil bestå af op til ca. 30 personer, idet der dog i forbindelse med etableringen og senere hjemtagelse af styrkebidraget i regionen vil være behov for midlertidig udsendelse af yderligere personer til udpakning, klargøring, opstilling, etablering af kommunikationsforbindelser m.v. Radarbidraget placeres på en base i Irak – forventeligt Al Asad-luftbasen, hvor det danske kapacitetsopbygningsbidrag er placeret – mens operativt personel vil kunne placeres i koalitionens kontrol- og varslingscenter i De Forenede Arabiske Emirater. Opgaveløsningen for radaren omfatter det vestlige Irak og det østlige Syrien.

Radarbidraget udsendes foreløbigt i en periode på op til 12 måneder, idet forlængelse vil kunne komme på tale, jf. afsnit VII. Bidraget vil være under operativ kontrol af koalitionen, men den danske forsvarschef bevarer fuld kommando.

Der er behov for et nationalt støtteelement uden for selve indsættelsesområdet, som kan koordinere transporten af personel og gods m.v. til det udsendte kapacitetsopbygnings-, stabs- og radarbidrag. Denne funktion er tidligere blevet varetaget som et element i det danske kampflybidrag. Funktionen vil omfatte op til ca. 10 personer. Støtteelementet vil være placeret i Kuwait, hvor det danske kampflybidrag har været placeret, eller i et andet land i regionen, afhængigt af hvorfra øvrige bidrag understøttes bedst muligt.

IV. Det folkeretlige grundlag for det danske bidrag er et samtykke fra Irak og retten til kollektivt selvforsvar af Irak mod ISIL i medfør af FN-pagtens artikel 51.

Den irakiske udenrigsminister har i brev af 25. juni 2014 til FN's generalsekretær understreget, at Irak står overfor en alvorlig trussel fra ISIL, herunder fra angreb udført af ISIL fra syrisk territorium. På den baggrund opfordrer Irak FN's medlemsstater til, efter nærmere aftale med den irakiske re-

gering, at yde støtte til Irak med henblik på at bekæmpe ISIL og beskytte irakisk territorium og befolkning.

Under den internationale konference om fred og sikkerhed i Irak, der blev afholdt i Paris den 15. september 2014 med Irak og Frankrig som værter, gav de deltagende lande, herunder Danmark, deres tilsagn om at støtte den irakiske regering i kampen mod ISIL med alle nødvendige midler, herunder passende militær assistance. Landenes støtte skal ydes i overensstemmelse med Iraks behov og folkeretten.

I forlængelse heraf har den irakiske regering i et brev af 20. september 2014 til FN's Sikkerhedsråd anmodet om og givet sit udtrykkelige samtykke til, at USA leder den internationale indsats med henblik på at rette angreb mod ISILs tilholdssteder for at fjerne den aktuelle trussel mod Irak, beskytte den irakiske befolkning samt udruste de irakiske styrker til at genvinde kontrollen med Iraks grænser. I brevet understreger Irak, at ISIL har etableret et fristed uden for Iraks grænser, der udgør en direkte trussel mod den irakiske befolknings sikkerhed og irakisk territorium. Ved etablering af dette fristed har ISIL sikret sig evnen til at træne, planlægge, finansiere og udføre terrorhandlinger mod Irak. Tilstedeværelsen af dette fristed har gjort det umuligt for Irak at forsvare sine grænser og eksponerer den irakiske befolkning for terrorangreb.

Som svar på den irakiske regerings anmodning udsendte Danmark i 2014 et transportflybidrag og et logistikhold samt efterfølgende et kampflybidrag, et stabsbidrag og et kapacitetsopbygningsbidrag, inklusiv logistikbidrag. Det af koalitionen efterspurgte radarbidrag vil indgå som et integreret element i planlægning og implementering af den internationale koalitions operationer i Irak og Syrien og dermed udstrække det danske militære bidrag til den internationale koalitions indsats også til Syrien.

Karakteren og omfanget af Danmarks samlede aktive militære deltagelse i den internationale koalition til støtte for Irak betyder, at Danmark fortsat, sammen med de øvrige militært aktive koalitionslande, er part i den væbnede konflikt mod ISIL.

I forbindelse med udsendelsen af det danske supplerende bidrag vil regeringen i overensstemmelse med FN-pagtens artikel 51 indberette til FN's Sikkerhedsråd, at Danmark har iværksat tiltag mod ISIL i Syrien som led i kollektivt selvforsvar af Irak.

Det danske bidrag vil være undergivet folkeretten, herunder den humanitære folkeret.

V. Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) har givet følgende trusselsvurdering:

Generelt set kan sikkerhedssituationen lokalt ændre sig meget hurtigt i hele Irak. Truslen fra beskydning af luftfartø-

jer, der flyver under 5.000 meter (AGL) ved Al Asad-luftbasen i Irak, herunder ved start og landing, er HØJ. Truslen fra direkte beskydning mod Al Asad-luftbasen i Anbar-provinsen i Irak er HØJ. Truslen fra indirekte beskydning mod Al Asad-luftbasen i Anbar-provinsen i Irak er HØJ. Truslen fra terror, herunder tilbageholdelser og kidnapning samt improviserede sprængladninger, i det centrale og nordvestlige Irak, herunder området omkring Al Asad-luftbasen, er MEGGET HØJ. Truslen fra angreb med improviserede kemiske våben i områder kontrolleret af ISIL samt områder med kamphandlinger, herunder områderne omkring Al Asad-luftbasen, er MIDDEL. I andre områder er truslen fra angreb med improviserede kemiske våben LAV. Truslen fra angreb med improviserede radiologiske våben i hele Irak er LAV. Truslen fra miner, efterladt krigsammunition (Explosive Remnants of War, ERW) og forsaget ammunition (Unexploded Ordnance, UXO) i områder, hvor der var kamphandlinger i 1991 og 2003, herunder området omkring Al Asad-luftbasen, er MIDDEL. Truslen fra de irakiske sikkerhedsstyrker er LAV. Dog vurderer FE, at truslen fra insiderangreb blandt de irakiske sikkerhedsstyrker og tilknyttede sunnimuslimske stammekrigere i Irak er MIDDEL. Truslen fra spionage i Irak, herunder Al Asad-luftbasen, er HØJ. Truslen fra civile uroligheder i Irak, herunder området omkring Al Asad-luftbasen, er MIDDEL.

VI. Det danske bidrag vil indgå i en indsats, hvor det ikke kan udelukkes, at der bliver tale om anvendelse af militære magtmidler. Det danske bidrag vil have mandat til magt anvendelse i selvforsvar. På den baggrund forelægges sagen for Folketinget under henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2, med anmodning om, at Folketinget meddeler sit samtykke til udsendelse af det danske bidrag som beskrevet ovenfor.

VII. Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere eller forlænge bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i forhold til de i afsnit III beskrevne opgaver, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

VIII. Forsvaret anslår, at meromkostningerne forbundet med udsendelse af et radarbidrag på op til ca. 30 personer, vil kunne udgøre op til ca. 35 mio. kr. for 12 måneder. Dertil kommer omkostninger forbundet med deployering på op til ca. 40 mio. kr. blandt andet afhængig af bidragets endelige sammensætning m.v. Meromkostninger for det nationale støtteelement vurderes af Forsvaret at udgøre op til ca. seks mio. kr. for 12 måneder. I alt op til ca. 80 mio. kr. Meromkostningerne for radarbidraget og støtteelementet kan afholdes inden for Forsvarets samlede ramme.